

GŁOS WĄBRZEŃSKI

Przedpłata: w kwartale miesięcznie 1,50 zł z odroczeniem przez pocztę 20 gr tygodni. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsięwzięcia, słońca pracy, przerwanie komunikacji, strajkujące nie ma prawa żądać pozostawienia dostarczenia gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za brak ogłoszeń, redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenia: Za ogłoszenie pobiera się od wnoszącego 7 kuz. 10 gr. za reklame na 3-lin. w wiadomościach poczynnych 20 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłoszaniu. „Głos Wąbrzeński” wychodzi trzy razy tygodniowo w poniedziałek, środę i piątek. Skrytka pocztowa 23. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 11. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,252.

Poniedziałek Gwidona
Wtorek Filipa m.
Środa Krzyża podwyż.

Dziś wschód słońca o godz. 5.4 zach. 18.00
Jutro „ „ 5.6 „ 17.58
Dziś „ księżycy „ 18.40 „ 5.53

Nr 105

Wąbrzeźno, wtorek, 13 września 1927 r.

Rok VII

Polska na czele heraldów pokoju.

Genewa. Ubiegły piątek upłynął w Genewie pod znakiem niepewności. Rano odbyła się konferencja Brianda ze Stresemannem, po której dziennikarze niemieccy zapewniali, że Briand sprzeciwił się również wnioskowi polskiemu i że mocarstwa zastanawiają się, czy nie należałoby pierwotnej rezolucji, — skorygowanej przez prawników, przedłożyć zgromadzeniu do jednomyślnego przyjęcia bez zgody Polski.

Niebawem jednak stwierdzono w Zgromadzeniu Ligi, że przeciwie Francja wypowiedziała się za rezolucją.

W południowej debacie rozpoczął mówić Stresemann.

Najważniejszym momentem przemówienia była deklaracja, złożona w imieniu rządu, że Niemcy akceptują klauzulę artykułu 36 ustępu 2 statutu międzynarodowego trybunału rozjemczego Ligi.

Po Stresemannie zabrał głos delegat Polski, Sokal.

Przemówienie delegata Polski.

Minister Sokal oświadczył, iż naczelnym zadaniem Ligi Narodów jest zapobieganie wojnie. Skoro członkowie Ligi Narodów zobowiązują się w uroczystej deklaracji nie uciekać się do środków wojennych — akt taki będzie miał olbrzymie znaczenie. Minister Sokal wskazał dalej na wielkie rozczarowanie, które panuje na świecie z powodu słabego postępu prac nad rozbrojeniem i pokreślił, iż konieczna jest atmosfera wzajemnego zaufania dla uniemożliwienia wojen na przyszłość.

Jedyną drogą dla zwalczania wzajemnej nieufności jest uroczysta deklaracja członków Ligi, zobowiązujących się do porzucenia wojny dla regulowania sporów międzynarodowych.

Polski projekt dotyczy tylko wojen zaczepnych i nie narusza w niczem traktatów międzynarodowych o wzajemnej pomocy lub ochronie.

Po przemówieniu min. Sokal przedstawił projekt rezolucji polskiej:

„Zgromadzenie Ligi Narodów, stwierdzając solidarność, łączącą społeczność międzynarodową, ożywione zdecydowaną wolą zabezpieczenia pokoju powszechnego, oświadczając, że wojna napastnicza nie powinna nigdy służyć, jako środek do rozwiązania nieporozumień między państwami, że wobec tego stanowi ona zbrodnię międzynarodową; zważywszy, że solenne wyrzeczenie się wszelkiej wojny napastniczej może stworzyć atmosferę powszechnego zaufania, sprzyjającego postępowi prac, wszczętych w kierunku rozbrojenia, oświadcza co następuje: 1) wszelka wojna napastnicza jest i pozostanie wzbroniona. 2) wszelkie środki pokojowe winny być użyte dla załatwienia nieporozumień jakiejkolwiek natury, mogących powstać między państwami. Zgromadzenie oświadcza, że powstaje dla państw, będących członkami Ligi Narodów, zobowiązanie stosowania się do tych dwóch zasad.

Zakończył swą mowę minister Sokal słowami: „Wiera w niemożliwość wojny, a całkowite zagwarantowanie przeciw wojnie są to dwie różne rzeczy, aczkolwiek pozostające ze sobą w ścisłym związku. Moim zdaniem — wiera powinna poprzedzić gwarancje, które w ten sposób stałyby się odpowiednikiem prawnym sytuacji moralnej.”

Po przemówieniu min. Sokala zabrał głos delegat włoski Scjalaja, twierdząc, że polski projekt rezolucji nie posiada praktycznego znaczenia. Słowem Scjalaj przytakiwał Chamberlain.

Włochy nie chcą się wyrzec wojny!

Warszawa. Po mowie Sokala sensację wywołało przemówienie włoskiego delegata Scjalaj, oponujące przeciw mamieniu ludzi manifestacjami wyrzeczenia się wojny. Pakt Ligi — mówił Scjalaj — jest wystarczający. Przemówienie jego wywołało ostatecznie rozgoryczenie mniejszych państw.

Próba przewrotu komunistycznego na Litwie.

Taurogi były 13 godzin w rękach bolszewików.

Ryga. 9. 9. Dzisiaj dokonano na Litwie nowej próby przewrotu komunistycznego. Terenem zamachu były Taurogi, małe miasteczko w pobliżu granicy niemieckiej, niedaleko Tylży.

Rozruchy rozpoczęły się o g. 4 nad ranem. 200 komunistów objęło władzę nad miastem, aresztując przedstawicieli litewskich władz administracyjnych i zajmując urzędy państwowe.

Po dokonaniu zamachu komuniści ogłosili się rządem centralnym. Miasto znajdowało się w rękach komunistów i współdziałających z nimi działaczy lewicowych w ciągu 13 godzin.

Dopiero o godz. 5 po poł. przybyły oddziały wojskowe, które z rewolucjonistami stoczyły krwawą i zaciętą walkę. Po obu stronach są ranni zabici. Wieczorem komuniści zostali ostatecznie rozgromieni. Część ich aresztowano, część zaś zbiegła za granicę, unosząc z sobą 200 tys. lirów, zabranych z kas rządowych.

Natychmiastowe śledztwo ustaliło, iż akcją przewrotową kierował b. kapita armji litewskiej Majus, który zdołał zbiec.

Krótkie wiadomości telegraficzne.

W Oliwie spłonęła w nocy w dniu 9 bm. fabryka mydła. Cocopur wielka hala maszyn, oraz produkty fabryki. Na ratunek przybyły straże pożarne z Gdańska i okolicy.

Niemieckie lotnictwo postanowiło w sposób kategoryczny w tym roku nie podejmować żadnych prób przelotu nad oceanem Atlantyckim.

Z Tokjo donoszą, że pod miejscowością Karisku w japońskiej prowincji Hokaido, wyrzucił się wielki grom z 286 osobami, z których zdołało się uratować tylko 6 osób. Reszta utonąła.

W Japonii odczuło w piątek 8 wieczorem silne wstrząśnienie podziemne, które trwały kilka minut.

Kongres angielskich związków zawodowych odbywający swe obrady w Edynburgu, powołał większością 2.551.000 głosów przeciwko 620.000 uchwałę zerwania stosunków ze sowieckimi związkami zawodowymi.

Urzednicy wydziału dla nawigacji powietrznej oświadczyli, iż na razie niema w prawie amerykańskim żadnego paragrafu, który uniemożliwiłby lot przez ocean atlantycki.

Z powodu tak licznych nieszczęśliwych wypadków, które zazwyczaj lotnicy przypłacają życiem, zamierzają posłowie wnieść na posiedzeniu parlamentu kanadyjskiego o przeprowadzenie ustawy, która zabraniałaby lotów przez Atlantyk z Kanady.

Powódź w Besarabji przybiera rozmiary wręcz katastrofalne. Coraz większą ilość linii telegraficznych i telefonicznych i połączeń kolejowych przerwana. Kiszyniow jest zupełnie odcięty. Wioski wzdłuż Dniestru po większej części zniszczone. Według pogłosek bez dachu nad głową pozostało około 50 tysięcy osób.

Po całorocznym śledztwie w sprawie szajki szpiegowskiej, która grasowała na terenie całej Rzeczypospolitej, a której pierwsze nie ujawnione zostały w r. 1926 w okręgu przemyskim wyznaczono sądowną na 15 września br. Ze względu na to, iż ma się tu do czynienia bodaj czy nie największą w ostatnich latach aferę szpie-

gowską proces ten wzbudził zrozumiałe zainte resowanie.

Prezydium sejmu zdecydowało nie wyznaczać terminu pierwszego posiedzenia aż do czasu ogłoszenia dekretu o zwolnieniu senatu. Według przypuszczeń dekret zwolający senat będzie ogłoszony w dniu dzisiejszym.

Loucher bawiący w Genewie rozmawiał telefonicznie z Paryżem z jednym z członków gabinetu. Loucher oświadczył w imieniu Brianda że przychylił się on do zdania, iż dalszy pobyt Rakowskiego w Paryżu jest niemożliwy.

W kołach politycznych uważają za rzecz pewną, że Rakowski, nie czekając na oficjalny krok ze strony Francji, zgłosi sam swą rezygnację ze stanowiska przedstawiciela sowieków.

Wojewoda wileński p. Raczkiewicz po powrocie z urlopu i objęciu urzędowania, dostał silnego ataku ślepej kiszki i w sobotę w godzinach popołudniowych zmuszony był poddać się operacji. Operacja miała przebieg pomyślny. Stan chorego nie budzi obaw.

Granica pomiędzy Pusami Wschodnimi a Kłajpedą została zamknięta. Na granicy znajdują się oddziały litewskie. Nad Niemnem ustawiono silne straże wojskowe. Do Poszeg i Lausagen wysłano oddziały wojska.

Donoszą z Kronsztadtu, iż skazano tam na karę śmierci 6 b. oficerów armji carskiej, oskarżonych o współdziałanie w ostatnich aktach terrorystycznych przeciwko członkom partji komunistycznej na terenie Leningradu.

Na posiedzeniu zarządu okręgowego warszawskiego N. P. R. lewicy wysunięto konieczność zmiany nazwy tej grupy politycznej, celem wyraźniejszego odróżnienia się od N. P. R. prawy. Zarząd warszawski uznał sprawę tę za aktualną i po usunięciu związanych ze zmianą nazwy trudności postanowił wystąpić do naczelników władz partyjnych z odpowiednim wnioskiem w tym względzie.

„Journal” donosi o katastrofie samochodowej, jaka się wydarzyła w okolicach Kowna. Z powodu pęknięcia hamulca jadący z wielką szybkością autobus, przeładowany pasażerami, runął do rowu, 10 osób zostało zabitych, a 7 ciężko rannych.

